

PLA DE CONVIVÈNCIA 2015

L'enfer c'est les autres

J. P. Sartre

**IES
SERPIS**

C/ José Mª Haro, 63
València 46022
46022646@edu.gva.es
Tel. 961206105

Diligència de aprovació

Aquest pla de convivència va ser aprovat pel consell escolar del IES SERPIS en sessió ordinària del dia 16 de abril de 2015.

ÍNDIX

1	INTRODUCCIÓ	3
2	SITUACIÓ DE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE	5
2.1	Oferta Educativa:.....	5
2.2	Plantilla:.....	5
2.3	Centres adscrits:.....	5
2.4	Diagnòstic.....	5
2.5	Objectius del pla de convivència.....	6
2.6	La comissió de convivència	7
2.7	Equip de Convivència i Mediació	8
2.8	Aula de Convivència	8
3	MESURES PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES.....	8
3.1	Actuacions:.....	8
3.1	Altres òrgans de participació:.....	8
3.2	Personal d'Administració i Serveis (PAS)	9
4	PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ I D'INTERVENCIÓ PREVISTOS EN EL REGLAMENT DE RÈGIM INTERN DEL CENTRE	9
4.1	Tipificació de les faltes.....	9
4.1.1	Conductes contràries a les normes de convivència	9
4.1.2	Conductes greument perjudicials per a la convivència del centre	10
4.2	Imposició de sancions	11
4.2.1	Mesures educatives correctores	11
4.2.2	Mesures educatives disciplinàries.....	13
4.3	Circumstàncies atenuants i agreujants	14
4.4	Reparació de danys materials	15
4.5	Pràctica i recepció de les comunicacions.....	15
4.6	Constància escrita i registre de les mesures educatives correctores	15
4.7	Forma que l'alumne/a té per a reclamar	16
5	ACCIONS DE FORMACIÓ EN LA MATÈRIA DE CONVIVÈNCIA *DIRIGIDES A LA COMUNITAT	16
5.1	Per al Professorat:.....	17
5.2	Per a les famílies:	18
6	DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA DIFUSIÓ.....	18
7	PROCEDIMENT PER TAL D'ARTICULAR LA COL-LABORACIÓ AMB ENTITATS I INSTITUCIONS DE L'ENTORN AL PLA DE CONVIVÈNCIA.....	19
8	PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR	19
	ANNEX I: Assetjament escolar i ciberassetjament	19
	ANNEX II: Conductes que alteren la convivència de forma greu i recurrent: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme	22
	ANNEX III: Maltractament infantil	26
	ANNEX IV: Violència de gènere	27
	ANNEX VI: Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produeixen fora del centre	31
	ANNEX VII:	33

1 INTRODUCCIÓ

D'acord amb l'**Ordre de 28 de juliol de 2014** de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula el Pla de Convivència dels centres docents (DOGV 7330 de 01/08/14) que estableix que a partir del curs 2014-2015 cada centre ha d'elaborar el seu pla de convivència, l'equip directiu de l'IES Serpis presenta el Pla de Convivència que serà aplicat durant el segon i el tercer trimestre del curs 2014-15 i que serà avaluat al juny de 2015 dins de la memòria del curs.

Referents normatius relacionats amb la convivència escolar:

- Decret 246/1991 sobre drets i deures de l'alumnat.
- Decret 234/1997 sobre Reglament Orgànic Funcional dels Instituts d'Educació Secundària.
- Decret 233/2004 sobre Observatori de la convivència escolar, modificat per Decret 166/2005.
- Ordre de 25 de novembre de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (PREVI). (DOGV 5151 de 9/12/2005).
- Ordre de 31 de març de 2006 per la qual es regula el pla de convivència als centres escolars. (DOGV de 10/05/06).
- Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig. Llei Orgànica d'Educació.
- Instruccions de 4 d'abril de 2006 del Servei Central d'Inspecció Educativa per les quals es donen orientacions per a complimentar el Registre Central sobre Convivència Escolar per part de la Inspecció d'Educació.
- Instruccions de 21 de juliol de 2006 de la Secretaria Autonòmica d'Educació per la qual es traslladen determinades indicacions referides al paper de la Inspecció d'Educació en la Prevenció de la Violència i la Promoció de la Convivència als centres docents de la Comunitat Valenciana.

Aquest Pla de Convivència contempla les mesures i les iniciatives proposades pel Consell Escolar, la COCOPE i el Claustre de Professorat.

Per a entendre un poc la conflictivitat al centre, en primer lloc, hem de fer referència a la gran preocupació del professorat davant d'algunes conductes com la disrupció, la falta de disciplina i la falta de respecte, com a les més freqüents per part de l'alumnat. En segon lloc, ens referirem a la preocupació social pel que fa principalment a les agressions i actes vandàlics, que és la perspectiva més cridanera. Per acabar, farem al·lusió a la preocupació de l'alumnat, que se centra en el maltractament entre iguals (assetjament escolar) i l'aïllament.

La conflictivitat no és un tema nou, acabat d'aparèixer i provocat únicament per l'evasió familiar, la falta d'autoritat o la generació de mares i pares que existeixen hui en dia. L'aprenentatge no és un procés asèptic i impersonal que es dona sols als centres educatius, ni és una cosa individual. No podem oblidar que cada alumne/a té una vida al seu voltant, un desenvolupament emocional i unes

relacions personals que manté. Obtenir un bon clima de convivència facilitarà o impedirà l'aprenentatge. Hem de tenir una visió del conflicte com una cosa inevitable que de vegades ocorre dins d'un grup i hem de ser capaços d'oferir ferramentes positives per a resoldre'l.

Els factors de risc de la violència escolar augmenten la responsabilitat perquè aquesta es produeix. En el cas de l'*agressor*, alguns d'aquests factors són l'absència d'empatia amb la resta de persones, una baixa autoestima, l'egocentrisme, el fracàs escolar, el consum d'alcohol o d'estupefaents, el maltractament familiar, les pràctiques roïnes d'educació, l'absència de sanció adequada a l'escola pel comportament violent, la transmissió d'estereotips sexistes, etc. En el cas de la *víctima*, els factors de risc són les escasses habilitats socials, el nerviosisme excessiu, els trets físics o culturals distints, la discapacitat o la poca participació en activitats de grup, entre d'altres.

L'educació és un fet col·lectiu, la seua riquesa pot estar en la varietat de relacions que s'estableixen tant al centre com a l'aula i en altres espais escolars. Cal tenir en compte els distints grups que componen la comunitat educativa: relacions professorat - alumnat, alumnat - alumnat, alumnat - professorat, professorat – professorat i centre – famílies.

Les manifestacions de la violència a les aules es podrien classificar en:

- 1. Disrupció a les aules:** aquesta és la major preocupació per part dels docents. Açò fa referència a les situacions de l'aula en les quals tres o quatre alumnes impedeixen amb el seu comportament el desenvolupament normal de la classe i obliguen el professorat a utilitzar més temps per a controlar la disciplina i l'orde. Segurament és el fenomen que més preocupa actualment al professorat i un dels que més interfereix en l'aprenentatge de la gran majoria de l'alumnat dels nostres centres.
- 2. Faltes de disciplina als centres i a les aules:** conflictes entre professorat i alumnat. Es tracta de conductes que impliquen una major o menor dosi de violència (des de la resistència o el boicot passiu fins al desafiament i l'insult actiu al professorat) que poden desestabilitzar per complet la vida a l'aula. Es tracta de fenòmens i conductes que no es donen sols i que es traduiran en problemes encara més greus en un futur si no es tallen amb determinació.
- 3. Maltractament entre iguals** ("bullying"). Denominem així els processos d'intimidació i victimització entre iguals, és a dir, entre companys d'aula o de centre escolar. Un o més alumnes acacen i intimiden un altre –víctima- a través d'insults, rumors, vexacions, aïllament social, malnoms, etc.
- 4. Vandalisme, danys materials i agressió física:** són fenòmens de violència en el primer cas contra les coses i en el segon contra les persones. Són els que més impacte tenen sobre les comunitats escolars i sobre l'opinió pública en general.

De totes maneres el Pla de Convivència del centre no serà la solució definitiva al fenomen de la violència ja que és un problema complex que no es pot solucionar en un moment, però caldrà construir un projecte perquè es pugui crear un clima escolar cordial i de respecte mutu que ens permeta aconseguir els objectius

prioritaris de tot sistema escolar: la compensació de les desigualtats en educació i la promoció social dels individus. S'hauran d'implicar les famílies i el propi alumnat en la consecució d'un clima de centre òptim per a l'aprenentatge i el desenvolupament personal i social dels individus.

2 SITUACIÓ DE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

2.1 Oferta Educativa:

- Educació Secundària Obligatòria
- Batxillerat en les especialitats de Científic-Tecnològic i Humanitats i Ciències Socials
- Cicles formatius de grau mitjà i superior de les especialitats d'Informàtica i Administratiu.

Com a conseqüència d'aquesta variada oferta educativa tenim les importants diferències d'edat dels nostres alumnes, la qual cosa ens imposa el repte d'harmonitzar necessitats, comportaments i tractaments molt diversos

2.2 Plantilla:

- Docents: 98 professors.
- Personal d'administració i serveis: 4 conserges i 3 administratives.

Una plantilla tan nombrosa es veu inevitablement marcada per una gran inèrcia en el seu funcionament que ralenteix considerablement els processos.

2.3 Centres adscrits:

- Col·legi públic San Pedro
- Col·legi públic Santiago Grisolia
- Col·legi públic Nuestra Señora del Carmen
- Col·legi públic Mare Nostrum

El principal condicionant en aquesta adscripció és el fet de tenir un centre CAES que acull alumnat provinent de famílies desestructurades i en alt risc d'exclusió social que solen ser el principal focus de conflictivitat greu del centre.

2.4 Diagnòstic

Els problemes més greus que se solen presentar són en major part causats per la falta d'integració en el sistema educatiu d'alguns alumnes que després d'haver cursat la primària en un centre CAES, amb el que això suposa quant a disposició de recursos i atenció d'una banda, i a baixos nivells escolars, d'una altra, s'incorporen a un IES de les dimensions i característiques del nostre. Sobre gran part d'aquests alumnes no solen tenir cap efecte les mesures preventives i integradores, ni les correctores o disciplinàries, a més les seues famílies no solen recolzar les actuacions del centre i la majoria estan a l'espera, a causa de les pressions de la fiscalia i l'oficina d'absentisme, de complir els 16 anys per lliurar-se de l'obligatorietat de l'ensenyament. A causa d'aquesta circumstància, els problemes de convivència més greus es concentren principalment en els cursos 1r i 2n d'ESO.

Per tant, la principal preocupació és l'enorme desgastament i inversió de temps i recursos que absorbeix un petit grup d'alumnes, amb conductes

perturbadores i molt reiterades, davant les quals fracassen totes les mesures preventives, correctives i disciplinàries que s'apliquen. En conseqüència, el problemes *normals* de convivència del centre, que requereixen actuació positives i educatives s'hi veuen eclipsats.

Durant el curs 2013/2014 s'han imposat 341 informes de disciplina amb la següent distribució per nivells i etapes:

PRIMER ESO	152	45%
SEGON ESO	81	24%
TERCER ESO	55	16%
QUART ESO	11	3%
Total ESO	299	87,68%
PQPI	18	5,28%
BATXILLERAT	15	4,40%
CICLES FORMATIUS	9	2,64%

D'aquests informes, 6 alumnes n'acumulen 10 o més cadascun, fins a un total de 71 (21%) i entre 19 alumnes (amb més de 5 parts cadascun) n'acumulen 147 (43,10%).

Als 341 informes de disciplina es fan constar 893 faltes amb la següent tipificació:

Tipificació	35	42	Total	893
Indisciplina i falta de respecte	128	136	264	29,56%
Disrupció en l'aula	196	158	354	39,64%
Faltes injustificades de puntualitat o assistència	40	1	41	4,59%
Petites baralles en espais comuns	138	32	170	19,04%
Deteriorament de material	3	1	4	0,45%
Robatoris i sostraccions	3	3	6	0,67%
Suplantació de personalitat	2	0	2	0,22%
Incitació a actuacions perjudicials	0	0	0	0,00%
Negativa a portar material	9	0	9	1,01%
No trasllat d'informació a les famílies	5	0	5	0,56%
Ús no correcte de les tecnologies	4	34	38	4,26%

2.5 Objectius del pla de convivència

- Aconseguir la integració de tot l'alumnat sense discriminació per raons d'origen ètnic, nacionalitat, religió, sexe o edat.
- Fomentar la implicació de les famílies.

- c) Millorar les relacions entre tots els membres de la comunitat educativa, implicant-los en totes les activitats encaminades a facilitar la convivència al centre.
- d) Prevenir els conflictes dins i entre els diferents sectors de la comunitat educativa.
- e) Prioritzar l'educació en valors d'entre la resta de continguts del currículum, assignant-los espais i temps específics.
- f) Fomentar l'existència d'activitats, espais i temps comuns per a facilitar la convivència entre l'alumnat.
- g) Es preveurà una atenció específica a l'alumnat que, per diferents motius, presente comportaments que alteren la convivència al centre i la d'aquell altre alumnat que en pateix conseqüències.

2.6 La comissió de convivència

Composició

La comissió de convivència estarà constituïda per, almenys, un representant de cadascun dels estaments de la comunitat educativa pertanyents al Consell Escolar

Funcions

- a) Efectuar el seguiment del pla de convivència, la promoció de la convivència i la prevenció de la violència.
- b) Informar el Consell Escolar de les accions realitzades.
- c) Canalitzar iniciatives de la comunitat educativa per millorar la convivència.
- d) Realitzar les accions que els atribueca el Consell Escolar relatives a millorar la convivència, prevenir la violència i fomentar actituds que garanteixen la igualtat entre homes i dones.
- e) Establir i promoure mesures pedagògiques, i no només disciplinàries, per resoldre conflictes.
- f) Supervisar les actuacions de l'Equip de Convivència i Mediació.
- g) Tramitar i preparar per al ple del Consell Escolar els assumptes relacionats amb la convivència al centre.

Pla d'actuació

- a) Anàlisi del registre que inclou totes les amonestacions escrites que realitzen els professors al llarg del curs a través de la base de dades creada a aquest efecte i que facilita el coneixement dels alumnes amb conductes més disruptives, dels fets que normalment generen aquest tipus de conductes, dels grups d'alumnes més conflictius i dels llocs i hores on ocorren.
- b) Entrevistar i intervenir en els casos especialment greus i comunicar-se amb el tutor i els familiars si el cas ho requereix.
- c) Després de l'estudi del cas, la comissió realitzarà un informe proposant les mesures oportunes que comunicarà a l'Equip de Convivència i Mediació.
- d) Traslladar a l'Equip de Convivència i Mediació les iniciatives dirigides a la millora de la convivència proposades pels diferents estaments de la comunitat educativa.

Es realitzarà almenys una reunió trimestral per a la revisió general de la convivència en el centre a més de les necessàries per a atendre situacions

puntuals.

2.7 Equip de Convivència i Mediació

Per qüestió de funcionalitat, es crearà un Equip de Convivència i Mediació, constituït almenys per dos representants del professorat, que, amb la delegació directa de la direcció, actuarà en nom de la comissió de convivència i tindrà les següents funcions:

- a) Registrar i valorar totes les incidències que hagen donat lloc a l'aplicació d'un part.
- b) Entrevistar l'alumnat i ajudar-lo a prendre consciència de les conseqüències de les seues accions i conductes.
- c) Sancionar amb mesures actives en benefici de la comunitat.
- d) Entrevistar les famílies.
- e) Recopilar informació del professorat sobre el comportament dels alumnes.
- f) Instruir els expedients disciplinaris.
- g) Organitzar i coordinar les activitats de formació de mediadors.
- h) Supervisar i coordinar les accions de mediació i prevenció.
- i) Presentar informes al claustre i a la comissió de convivència sobre l'estat de la convivència en el centre.

2.8 Aula de Convivència

L'aula de convivència serà el lloc de reflexió sobre les conductes que puguen motivar la separació d'un alumne de la resta de companys de la classe. Serà atesa pel professorat assignat per la Direcció d'Estudis i s'hi posarà a disposició dels alumnes el material de treball necessari per a la realització de les reflexions, així com les tasques acadèmiques corresponents.

La decisió d'incorporació d'un alumne a aquesta aula serà competència de l'equip directiu, de la Comissió de Convivència i/o de l'Equip de Convivència i Mediació.

3 MESURES PER A LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I PREVENCIÓ DE CONFLICTES

Les accions que s'indiquen a continuació són les acordades per al foment de la convivència en tots els sectors de la nostra comunitat educativa i per a previndre comportaments que puguen alterar la normal vida en el centre. L'incompliment de les normes de convivència i l'alteració del comportament estaran subjectes a les sancions previstes pel Reglament de Règim Intern del centre.

3.1 Actuacions:

- **Professorat:** L'equip directiu entregarà còpies del pla de convivència als departaments, celebrarà un claustre per a informar del pla de convivència al professorat i penjarà el pla de convivència en la pàgina web de l'institut.

3.1 Altres òrgans de participació:

- a) La Comissió de Convivència presentarà una reflexió i valoració sobre la seua actuació durant el trimestre.
- b) La Junta de Delegats.

3.2 Personal d'Administració i Serveis (PAS)

- a) Informació de tots els aspectes organitzatius de l'IES.
- b) Necessitat del control en aspectes organitzatius: portes, atenció al telèfon, comunicació fluida amb famílies i professorat.

4 PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ I D'INTERVENCIÓ PREVISTOS EN EL REGLAMENT DE RÈGIM INTERN DEL CENTRE

Els procediments han de preveure actuacions diferenciades, depenent de si les conductes que alteren la convivència en el centre són considerades conductes contràries a les normes de convivència o conductes greument perjudicials per a la convivència al centre:

4.1 Tipificació de les faltes

Podran ser objecte de mesures correctores o disciplinàries, les conductes tipificades a continuació que siguin realitzades per alumnes dins del recinte escolar o durant la realització d'activitats complementàries i extraescolars, així com durant la prestació dels serveis de menjador i transport escolar.

Igualment podran ser corregides o sancionades aquelles accions o actituds que, encara que dutes a terme fora del recinte escolar, estiguen motivades o directament relacionades amb la vida escolar i afecten algun membre de la comunitat educativa. Tot això sense perjudici de l'obligació, si és el cas, d'informar les autoritats competents s'aquestes conductes.

4.1.1 Conductes contràries a les normes de convivència

- a. Les faltes de puntualitat injustificades.
- b. Les faltes d'assistència injustificades.
- c. Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats del centre educatiu, especialment els que alteren el normal desenrotllament de les classes.
- d. Els actes d'indisciplina.
- e. Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.
- f. El robatori o el deteriorament intencionat d'immobles, materials, documentació o recursos del centre.
- g. El robatori o el deteriorament intencionat dels béns o materials dels membres de la comunitat educativa.
- h. Les accions que puguen ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa.
- i. La negativa sistemàtica a portar el material necessari per al desenvolupament del procés d'ensenyança-aprenentatge.
- j. La negativa a traslladar la informació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre i viceversa.
- k. L'alteració o manipulació de la documentació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre.
- l. La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat escolar.
- m. La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.

- n. L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
- o. Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi dels companys i companyes.
- p. La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes de convivència.
- q. La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
- r. L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre. S'inclou llançar els desperdicis al terra i no a les papereres.
- s. La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el projecte educatiu.
- t. Fumar i/o consumir alcohol. Segons la llei està prohibit fumar en l'interior de tots els edificis de l'institut. D'acord amb l'article 30.6.b de la llei 5/2002 de 27 de juny sobre Drogodependència i altres Trastorns Addictius i que regula la publicitat, venda i consum d'alcohol, està prohibida la venda, subministrament i consum de begudes alcohòliques en els centres educatius d'ensenyança primària, secundària, especial i esplai.
- u. La negativa sistemàtica a fer els deures.
- v. El consum de begudes i/o menjars a les aules del centre, incloent-hi llepolies. La biblioteca també es considera una aula del centre. Els alumnes podran menjar i/o beure en el pati i cafeteria quan les condicions meteorològiques ho permeten. En cas contrari, podran usar el hall de l'institut. En qualsevol cas es tiraran els desperdicis a les papereres i no al terra.
- w. No vestir adequadament durant les classes. Per exemple, no portar samarreta i/o anar amb gorra seria adequat per anar a la platja però no per a estar a classe.

4.1.2 *Conductes greument perjudicials per a la convivència del centre*

- a. Els actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat educativa que sobrepassen la incorrecció o la desconsideració previstes anteriorment.
- b. L'agressió física o moral, les amenaces i coaccions i la discriminació greu a qualsevol membre de la comunitat educativa, així com la falta de respecte greu a la integritat i dignitat personal.
- c. Les vexacions i humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment si tenen un component sexista o xenòfob, així com les que es realitzen contra els alumnes o les alumnes més vulnerables per les seues característiques personals, socials o educatives.
- d. L'assetjament escolar.
- e. La suplantació de personalitat en actes de la vida docent.
- f. La falsificació, deteriorament o sostracció de documentació acadèmica.
- g. Els danys greus causats en els locals, materials o documents del centre o en els béns dels membres de la comunitat educativa.
- h. Els actes injustificats que pertorben greument el normal desenvolupament de

- les activitats del centre.
- i. Les actuacions que puguen perjudicar o perjudiquen greument la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
  - j. La introducció en el centre d'objectes perillosos o substàncies perjudicials per a la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.
  - k. Les conductes tipificades com a contràries a les normes de convivència del centre educatiu si concorren circumstàncies de col·lectivitat o publicitat intencionada per qualsevol mitjà.
  - l. La incitació o l'estímul a cometre una falta que afecte greument la convivència en el centre.
  - m. La negativa reiterada al compliment de les mesures educatives correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
  - n. La negativa al compliment de les mesures disciplinàries adoptades davant de les faltes que afecten greument la convivència en el centre.
  - o. L'accés incorrecte o sense autorització a fitxers i servidors del centre.
  - p. Actes atemptatoris respecte al projecte educatiu del centre.
  - q. Abandó del centre sense cap causa que ho justifique per part dels alumnes menors d'edat durant el període escolar.

4.2 Imposició de sancions

4.2.1 Mesures educatives correctores

Davant de les conductes contràries a les normes de convivència del centre educatiu, tipificades en l'article anterior, el pla de convivència i el reglament de règim interior del centre contempen les següents mesures educatives correctores:

- a. Amonestació verbal.
- b. Compareixença immediata davant del cap d'estudis o del director.
- c. Amonestació per escrit. L'amonestació per escrit serà la forma de donar transcendència escrita a les mesures educatives correctores descrites en este article. Quan la seua quantificació siga superior a 6, passarà a considerar-se la conducta de l'alumne com a conducta greu i s'hauran de prendre algunes de les mesures educatives disciplinàries, descrites en el punt B d'aquest apartat.
- d. Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge, utilitzats de forma reiterada durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu. Es retiraran apagats i seran tornats als pares, mares, tutors legals en presència de l'alumne. En el cas que l'alumne o l'alumna siga major d'edat, se li tornarà una vegada finalitzada la jornada lectiva. L'ús d'aquestos aparells en l'institut no està autoritzat en els períodes de classe, per tant han de romandre apagats, excepte si s'utilitzen amb finalitats didàctiques.
- e. Privació de temps d'esplai per un període màxim de cinc dies lectius.
- f. Incorporació a l'aula de convivència,
- g. Realització de tasques educadores per l'alumne o l'alumna en horari no lectiu. La realització d'aquestes tasques no es podrà prolongar per un període superior a cinc dies lectius.
- h. Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre durant els quinze dies

següents a la imposició de la mesura educativa correctora.

- i. Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a cinc dies lectius. Durant la impartició d'eixes classes, i a fi d'evitar la interrupció del procés formatiu de l'alumnat, aquest romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguin encomanats per part del professorat que li impartix docència. El cap o el cap d'estudis del centre organitzarà l'atenció a aquest alumnat.
- j. Confiscació d'aquelles substàncies i objectes que es consideren nocives per a la salut. Per exemple, begudes alcohòliques.
- k. Retirada del cigarret o paquet de tabac utilitzats en el centre educatiu. Es retiraran i seran tornats als pares, mares, tutors o tutores legals en presència de l'alumne. En el cas que l'alumne siga major d'edat, se li tornarà una vegada finalitzada la jornada lectiva.
- l. Enviament de l'alumne amb un treball de classe al professorat de guàrdia encarregat.
- m. En cas de conflicte lleu amb algun alumne a classe, el professor convidarà l'alumne a eixir de classe i a romandre al corredor durant deu minuts, per tal de mitigar l'alteració que estava produint a l'aula. El professor ha de deixar la porta oberta per poder veure i controlar en tot moment l'alumne que es troba al corredor.

Per a l'aplicació de les mesures educatives correctores, no serà necessària la prèvia instrucció d'expedient disciplinari. No obstant això, per a la imposició de les mesures educatives correctores dels apartats h) i i) serà preceptiu el tràmit d'audiència als alumnes, a les alumnes, o als seus pares, mares, tutors o tutores, en cas de ser menors d'edat, en un termini de 10 dies hàbils.

Les mesures educatives correctores que s'imposen seran immediatament executives.

MESURES EDUCATIVES CORRECTORES	
Mesures educatives correctores	El director del centre delegarà la seua competència d'imposició de les mesures educatives correctores en:
Amonestació verbal	El professor present quan l'alumne realitze la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.
Compareixença immediata dant cap d'estudis o el director	El professor present quan l'alumne realitze la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.
Amonestació por escrit	El professor present quan l'alumne realitze la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.
Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o d'altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge,	El professor present quan l'alumne realitze la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.

utilitzats durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.	
Privació del temps d'esplai per un període màxim de cinc dies lectius.	El professor present quan l'alumne realitzi la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.
Realització de tasques educadores per l'alumne/a, en horari no lectiu.	El cap d'estudis del centre a proposta del professor present quan l'alumne realitzi la conducta.
Incorporació a l'aula de convivència del centre.	L'equip directiu, la Comissió de Convivència o l'Equip de Convivència i Mediació
Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre.	El Cap d'estudis del centre. Serà preceptiu el tràmit d'audiència als alumnes, o als seus pares, mares, tutors si són menors d'edat , en un termini de 10 dies hàbils.
Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a cinc dies lectius.	No és delegable, per tant el cap d' estudis del centre organitzarà l'adequada atenció d'aquest alumnat. Serà preceptiu el tràmit d'audiència als alumnes, o als seus pares, mares, tutors si són menors d' edat, en un termini de 10 dies hàbils.
Incautació d'aquelles substàncies i objectes que es consideren nocives per a la salut.	El professor present quan l'alumne realitzi la conducta contrària a les normes de convivència que es tracte.

4.2.2 Mesures educatives disciplinàries

1. Davant de les conductes greument perjudicials per a la convivència tipificades en l'article anterior, el pla de convivència i el reglament de règim interior del centre contempen les mesures disciplinàries arrellegades en este article.

2. Les mesures disciplinàries que poden imposar-se per incórrer en les conductes tipificades en l'article anterior, lletres h), m) i n), són les següents:

- a. Realització de tasques educadores per a l'alumne o l'alumna, en horari no lectiu, per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
- b. Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre durant els trenta dies següents a la imposició de la mesura disciplinària.
- c. Canvi de grup o classe de l'alumne per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
- d. Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període comprés entre sis i quinze dies lectius. Durant la impartició d'eixes classes, i a fi d'evitar la interrupció del procés formatiu de l'alumnat, aquest romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguen encomanats per part del professorat que li impartix docència. El cap o el cap d'estudis del centre organitzarà l'atenció a este alumnat.

3. Les mesures disciplinàries que poden imposar-se per incórrer en les conductes tipificades en l'article anterior, excepte les lletres h), m) i n) arrellegades en l'apartat anterior, són les següents:

- a. Suspensió del dret d'assistència al centre educatiu durant un període comprés entre sis i trenta dies lectius. Per a evitar la interrupció en el seu procés formatiu, durant el temps que dure la suspensió, l'alumne o alumna haurà de realitzar els treballs acadèmics que determine el professorat que li imparteix docència. El/la tutor/a de l'alumne/a s'encarregarà del seguiment del procés i del tràfec d'informació entre els/les professors/es i l'alumne/a, de manera que l'alumne/a pugui realitzar els treballs pertinents així com els exàmens, concertant un horari de visites al centre per a poder realitzar-los.
- b. Canvi de centre educatiu. En el cas d'aplicar aquesta mesura disciplinària, a l'alumnat que es trobe en edat d'escolaritat obligatòria, l'administració educativa li proporcionarà una plaça escolar en un altre centre docent sostingut amb fons públics, amb garantia dels servicis complementaris que siguin necessaris, condició sense la qual no es podrà dur a terme l'esmentada mesura.
- c. Confiscació d'aquelles substàncies i objectes que es consideren nocives per a la salut, en el cas de la lletra j) de l'article anterior.

4.3 Circumstàncies atenuants i agreujants

1. Els incompliments de les normes de convivència hauran de ser valorats considerant la situació de l'alumne. Per a això, els òrgans responsables de la instrucció de l'expedient o d'imposició de mesures educatives correctores o disciplinàries, hauran de tindre en compte les circumstàncies personals, familiars o socials, i l'edat de l'alumne, per a la qual cosa podran sol·licitar quants informes consideren pertinents per tal d'acreditar la dita situació o circumstància.

2. A l'efecte de gradació de les mesures educatives correctores i de les mesures educatives disciplinàries, es tindran en compte les següents circumstàncies atenuants:

- a. El reconeixement espontani de la conducta incorrecta.
- b. La no comissió amb anterioritat d'accions contràries a les normes de convivència.
- c. La petició d'excuses en els casos d'injúries, ofenses i alteració del desenrotllament de les activitats del centre.
- d. L'oferiment d'actuacions compensadores del dany causat.
- e. La falta d'intencionalitat.
- f. El caràcter ocasional de l'acte en la conducta i comportament habitual.
- g. La provocació suficient.

3. Als mateixos efectes es tindran en compte les següents circumstàncies agreujants:

- a. La premeditació.
- b. La reiteració.
- c. Qualsevol conducta discriminatòria per raó de naixement, raça, sexe, cultura, llengua, capacitat econòmica, nivell social, conviccions polítiques, morals o religioses, per discapacitats físiques, sensorials o psíquiques, o

- qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- d. Quan la sostracció, agressió, injúria o ofensa es realitzi contra qui es trobe en situació d'inferior edat, minusvalidesa, recent incorporació al centre o situació d'indefensió.
  - e. La publicitat, incloent la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.
  - f. La realització en grup o amb intenció d'emparar-se en l'anonimat.

4.4 Reparació de danys materials

1. Els alumnes que individualment o col·lectivament causen de forma intencionada o per negligència danys a les instal·lacions, equipament informàtic (inclòs el programari) o qualsevol material del centre, així com als béns dels membres de la comunitat educativa, quedaran obligats a reparar el dany causat o fer-se càrrec del cost econòmic de la seua reparació o restabliment, sempre que el professorat, tutors, tutores o qualsevol membre del centre docent responsable de la vigilància de l'alumnat menor d'edat, proven que van emprar tota la diligència exigida per la legislació vigent i en els termes que aquesta preveu.

2. Els alumnes que sostragueren béns en el centre hauran de restituir els béns sostrets, o reparar-ne econòmicament el valor.

3. Els pares, mares o tutors seran responsables civils en els termes previstos per la legislació vigent.

4. La reparació econòmica del dany causat no serà eximent del possible expedient disciplinari per l'actuació comesa.

5. La Direcció del centre comunicarà a la direcció territorial competent en matèria d'educació, els fets perquè iniciï l'oportú expedient de reintegrament.

4.5 Pràctica i recepció de les comunicacions

1. La pràctica de les notificacions de les resolucions i actes administratius als alumnes, els seus pares, mares o tutors en l'àmbit dels centres docents públics haurà de realitzar-se d'acord amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Procediment Administratiu Comú; qualsevol altre tipus de comunicació es podrà notificar per altres mitjans, en els termes que es determine reglamentàriament.

2. Els alumnes, o els seus pares, mares o tutors en cas de ser menors d'edat, estan obligats a facilitar, a l'inici del curs o en el moment de la incorporació a un centre docent, l'adreça postal del seu domicili, a fi de ser notificades, si és el cas, les comunicacions relacionades amb les conductes que alteren la convivència escolar.

3. Els canvis que es produeixen al llarg del curs escolar de l'adreça postal del domicili, així com de l'adreça electrònica, hauran de ser comunicades al centre en el moment en què es facen efectius.

4.6 Constància escrita i registre de les mesures educatives correctores

Les incidències que suposen una alteració significativa de la convivència o que es considere que han de comunicar-se als responsables legals, pel seu

caràcter reiteratiu o per la seua gravetat, es registraran en la plataforma ÍTACA o bé es faran constar per escrit en els parts d'incidències que el professorat té a la seua disposició, del qual donaran una còpia a l'alumne per a que la torne signada pels seus responsables legals, una còpia al tutor i una altra a l'Equip de Convivència i Mediació. Aquest deixarà constància escrita de totes aquestes incidències, a excepció de les previstes en les lletres a), b) i d), del punt 4.2a d'aquest document, que incloga la descripció de la conducta que l'ha motivat, la seua tipificació i la mesura educativa correctora adoptada. Posteriorment el director del centre o persona en qui delegue ho registrarà, si és procedent, en el Registre Central d'acord amb el que estableix l'Orde de 12 de setembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, que regula la notificació per part dels centres docents de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència en els centres docents de la Comunitat Valenciana.

4.7 Forma que l'alumne/a té per a reclamar

El procediment per a l'exercici del dret a reclamació de qualsevol tipus és el següent i seguint aquest ordre:

- Reclamació al professor amb els aclariments corresponents. Si després d'aquest procediment es manté la reclamació:
- Reclamació al tutor amb els aclariments que calga. Si després d'aquest procediment es manté la reclamació:
- Reclamació per mitjà d'un escrit dirigit al departament en el termini de tres dies hàbils des de la notificació de la reclamació.
- En el termini d'una setmana el departament revisarà la reclamació. Si cal es constituirà una comissió formada pel cap de departament, el tutor i el professor responsable en primer lloc de la reclamació. Si després d'aquest procediment es manté la reclamació:
- El departament emetrà dictamen, signat per tots els membres de la comissió i el traslladarà al cap d'estudis per a la seua valoració i resolució. Si després d'aquest procediment es manté la reclamació:
- El dictamen del departament junt amb l'informe del cap d'estudis serà traslladat al director perquè confirme o rectifique la reclamació.
- El Director notificarà per escrit a la persona interessada en temps i manera el resultat de la reclamació segons la llei de procediment administratiu.
- En darrera instància, l'alumne/a, si després de la notificació del Director o la Directora manté la reclamació, presentarà una nova reclamació on s'exposaran els motius de la seua persistència al Director del Centre, el qual enviarà l'expedient complet a la Direcció Territorial de Cultura i Educació.

5 ACCIONS DE FORMACIÓ EN LA MATÈRIA DE CONVIVÈNCIA *DIRIGIDES A LA COMUNITAT

Les necessitats reclamades per cada moment requeriran solucions diferents, segons les circumstàncies de cada cas.

Des de la tutoria i des de l'educació transversal en valors cal procurar que

l'ambient en el qual es desenvolupe la nostra activitat diària siga el més respectuós amb tots i cadascun dels membres de la comunitat educativa. No obstant açò, sempre hi haurà algú que no acabe d'assimilar aquestes pautes de comportament i per açò serà necessari establir uns protocols per a anar anotant les incidències que es produïsquen.

Les incidències comuns les registrarà el professorat en el llistat de classe d'ÍTACA. Quan es produïska una de major importància, s'omplirà un part núm. 35 o 42, segons la seua gravetat i es traslladarà al tutor, a la família i a l'Equip de Convivència i Mediació per al seu registre i valoració.

Mesures preventives i educatives

Entre les mesures educatives i preventives necessàries destaquen:

- La comunicació constant entre alumnat, professorat, tutors, Prefectura d'estudis i famílies.
- El foment de la participació de l'alumnat i de tots els membres de la comunitat educativa en els òrgans existents.
- L'establiment de procediments que augmenten la comunicació, la reflexió i la intervenció dels equips docents.
- La permanent millora de la labor tutorial i orientadora en el Centre.
- L'adequació de l'oferta educativa del Centre.
- El foment de l'aprenentatge i la pràctica de conductes de responsabilitat i de respecte, afavorint l'assumpció de les normes de convivència per tots els sectors de la comunitat educativa.
- L'aplicació flexible i no rutinària de les normes.

Els procediments i mesures que a continuació es detallen tenen una finalitat i caràcter educatiu, garanteixen el respecte als drets de l'alumnat, pretenen salvaguardar el dret a l'educació i procuren la millora en les relacions dels membres de la comunitat educativa

Davant l'evolució accelerada que tenen alguns costums en la nostra societat, la Conselleria d'Educació promou la recerca, el desenvolupament i la innovació en l'elaboració i difusió de metodologia, recursos, materials per al desenvolupament de la convivència en els centres a través dels diferents *CEFIRE i permetent als centres contactar amb professionals experts en mediació i conductes d'adolescents perquè ajuden a adquirir pautes profitoses a l'hora de resoldre situacions complicades en els centres.

5.1 Per al Professorat:

En el Pla de Formació del Professorat ha d'estar prevista la realització de seminaris, grups de treball o cursos que ajuden a conèixer aspectes teòrics bàsics de la convivència i el doten d'eines bàsiques per a la detecció, prevenció o resolució de conflictes. A més, a través del PEC i del Pla de Convivència s'ha de promoure la seua implicació.

5.2 Per a les famílies:

A través de l'Escola de Pares, sensibilitzar a les famílies sobre la importància de prevenir conductes violentes, xenòfobes o sexistes en els seus fills i dotar-los d'eines per a detectar la implicació dels seus fills en conflictes i donar pautes d'actuació. En el Pla de Convivència s'ha de promoure la implicació de les famílies en l'aplicació d'aquestes pautes.

6 DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA DIFUSIÓ.

El Pla de Convivència es presentarà a tots els sectors de la Comunitat Educativa utilitzant diferents vies:

- xerrades col·loqui dirigides als responsables legals de l'alumnat. S'insistirà als cursos de primer ESO ja que l'alumnat s'acaba d'incorporar al centre.
- apareixerà un extracte del RRI i del Pla de Convivència a l'agenda escolar.
- s'inclouran activitats específiques al Pla d'acció Tutorial.
- es donarà el Butlletí Informatiu monogràfic per a les Famílies dels alumnes nous al centre de qualsevol nivell educatiu.
- es recordarà al Claustre de Professors el contingut del Pla de Convivència i on poden trobar tota la informació per escrit.
- a la reunió d'inici de curs, el cap d'estudis informarà els tutors i els facilitarà el Butlletí Informatiu monogràfic per a que el tinga ell i el repartisca a les famílies.
- es pujarà una còpia del Pla de Convivència a la pàgina web del centre perquè estiga a l'abast de tota la comunitat educativa.
- es pujarà una còpia del Pla de Convivència a la plataforma de Conselleria ITACA.

Seguiment

Serà la Comissió de Convivència qui, en primera instància, realitzarà el seguiment i avaluació del Pla de Convivència i, amb una periodicitat trimestral, elaborarà un informe amb tot allò ocorregut en matèria de convivència, i amb les activitats i les actuacions realitzades, la seua valoració i les propostes per al període següent. Així mateix, el Consell Escolar participarà també trimestralment del seguiment i avaluació del Pla, ja que haurà d'analitzar els informes que elabore la Comissió de Convivència.

Avaluació

La direcció del centre elaborarà un informe anual sobre la convivència al centre que inclourà a l'Informe Final de curs que es remet a la Direcció Territorial. Aquest reflectirà:

- a. actuacions de gestió i organització del centre que influeixen en la convivència.
- b. grau de participació del professorat, alumnat, famílies i personal no docent, així com d'institucions i entitats de l'entorn.
- c. actuacions desenvolupades en l'àmbit de la convivència i la seua efectivitat.
- d. conflictivitat detectada al centre (indicant tipus de conflicte, agents implicats, localització i nombre de conflictes que s'han produït).

7 PROCEDIMENT PER TAL D'ARTICULAR LA COL-LABORACIÓ AMB ENTITATS I INSTITUCIONS DE L'ENTORN AL PLA DE CONVIVÈNCIA.

Al protocol d'actuació davant l'assejament i/o ciber-assejament cal que les unitats d'Atenció i Intervenció de les Direccions Territorials facen un seguiment dels casos junt amb la Inspecció Educativa.

Per tal de tractar les conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident (insults, amenaces, agressions, baralles i/o vandalisme) la Direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar mesures de recolzament i col·laboració externes i recórrer als servicis d'altres Administracions i Institucions: entre altres, els servicis socials municipals, servicis especialitzats d'atenció a la família i la infància SEAFI, les unitats de prevenció comunitàries UPC, les unitats de conductes addictives UCA, els centres de salut, etc. En aquests casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions implicades.

Davant de casos de maltractament infantil, La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de menors.

Davant una situació de violència de gènere i en els supòsits de perill greu i imminent i si la situació ho requereix, es cridarà al 112 i traslladarà a la persona agredida a l'hospital de referència. La Direcció del centre, podrà sol·licitar mesures de recolzament i col·laboració externes al centre. Si es considera necessari s'establirà comunicació amb el 016 i s'establirà contacte amb altres institucions: entre d'altres, als serveis socials municipals, el SEAFI, els centres de salut, la USMIJ, els hospitals més pròxims, o els centres d'acollida i entitats especialitzades.

Davant un cas d'agressió cap al professorat o el personal d'administració i serveis, si els fets pogueren ser constitutius de delicte o falta es presentarà una denúncia davant el Ministeri Fiscal, el Jutjat de Guàrdia o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat.

Per qualsevol altra col·laboració (xerrades, cursos, seminaris, ponències, etc.), utilització de les instal·lacions per part de l'AMPA o de qualsevol altra entitat o institució, es seguiran els procediments marcats per la legislació vigent.

8 PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR

ANNEX I: Assetjament escolar i ciberassetjament

L'assetjament escolar

L'assetjament escolar és entès com el maltractament psicològic, verbal o físic patit per un alumne o en l'àmbit escolar, derivat de factors personals (físics, psicològics, d'orientació o d'identitat sexuals) o col·lectius (factors ètnics, grup social, religions) de forma reiterativa i al llarg d'un període de temps determinat.

L'assetjament escolar pot adoptar distintes manifestacions: l'exclusió i la marginació socials, l'agressió verbal, les vexacions i humiliacions, l'agressió física indirecta, l'agressió física directa, la intimidació, les amenaces o el xantatge, entre d'altres.

És important no confondre aquest fenomen amb agressions esporàdiques entre l'alumnat i que seran ateses aplicant les mesures educatives que el centre tinga establertes en el seu pla de convivència i en el reglament de règim intern.

Característiques

- a. Hi ha intencionalitat. S'expressa en una acció agressiva que genera en la víctima l'expectativa de ser blanc de futurs atacs.
- b. Reiteració. Es repeteix en el temps. L'agressió produïda no és un fet aïllat i la víctima la pateix de manera continuada.
- c. Hi ha desequilibri de poder. Es produeix una desigualtat de poder físic, psicològic o social, que genera un desequilibri de forces en les relacions interpersonals.
- d. Es produeix indefensió i personalització. L'objectiu del maltractament sol ser un únic alumne, que és col·locat d'aquesta manera en una situació d'indefensió.
- e. Ben sovint pot tindre un component col·lectiu o grupal. Normalment no hi ha un sol agressor, sinó diversos.
- f. Normalment apareixen observadors passius. Les situacions d'assetjament usualment són conegudes per terceres persones que no fan prou perquè cesse l'agressió.
- g. Aquesta situació d'invisibilitat sol passar desapercebuda moltes vegades per als adults.

El ciberassetjament

Dins dels diferents tipus d'assetjament i les seues manifestacions, recentment els experts han elaborat un nou concepte d'assetjament; el que utilitza mitjans electrònics i rep el nom de ciberassetjament. Aquesta conducta es defineix com a assetjament entre iguals en l'entorn TIC i inclou actuacions de xantatge, vexacions i insults entre alumnes. Suposa difusió d'informació lesiva o difamatòria en format electrònic. El ciberassetjament és un fenomen de gran rellevància per la seua prevalença, la gravetat de les seues conseqüències i les dificultats que presenta per a ser previngut i tractat.

Característiques

- a. Agressió repetida i duradora en el temps.
- b. Intenció de causar dany: no sempre es dóna en els primers estadis del procés.
- c. Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
- d. Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
- e. Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, adreça electrònica, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, sales de xats.

Protocol d'actuació davant l'assetjament i el ciberassetjament

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne, ho comunicarà a un professor, al tutor o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu.

2. Primeres actuacions.

- a. Equip directiu, que es posarà en contacte amb el tutor de l'alumne afectats; estarà assessorat pels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, i arreglarà la informació per a analitzar i valorar la intervenció que calga.
- b. L'equip d'intervenció, que planificarà de manera ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguin alumnes del centre.
- c. En el ciberassetjament és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, aquestes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

3. Mesures d'urgència.

- a. Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de pati; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.
- b. Avisar les famílies de la víctima i dels assetjadors.
- c. Explicar a l'alumne assetjat totes i cadascuna de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.
- d. En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne, si és el cas, que canvie de contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faça desaparèixer les proves físiques que tinga.
- e. Demanar a l'alumne assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faça amb la major discreció possible.
- f. Una vegada oït l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.
- g. Quan s'haja valorat la situació, la direcció del centre decidirà aplicar al cas, o no, les mesures educatives correctores i disciplinàries, i si s'inicia el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de la incidència.

- a. La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c. Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

5. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

- a. La direcció del centre farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.
- b. La direcció del centre informarà les famílies dels alumnes implicats en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.
- c. Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les Forces de Seguretat de l'Estat.
- d. Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares o tutors de l'alumne i aquests la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que aquesta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció de la Inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagen intervingut.

7. Definició de mesures de tractament individualitzat amb la víctima i els agressors, i de sensibilització amb observadors, amb les famílies i amb la resta de l'alumnat.

- a. Aquestes mesures i actuacions es referiran tant a les que s'apliquen en el centre i en l'aula, com a les que s'apliquen a l'alumnat en conflicte. Caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.
- b. Amb caràcter orientatiu, en la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç <http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>.

ANNEX II: Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'aquestes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen aquests incidents manifesten problemes greus de conducta o trastorns.

Alumnat que altera greument la convivència

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i reincidents, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algun alumne o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Són conductes, en general, que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

A) *Procediment d'intervenció, en general.*

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults amenaques, agressions, baralles o vandalisme sobre algun alumne, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que les presencie, tractarà de conèixer els fets i la situació i ho comunicarà a la direcció del centre.

2. Primeres actuacions.

- a. La direcció arrebregarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.
- b. La direcció del centre, o la persona en qui delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general.

Mesures educatives correctores i disciplinàries.

Les alteracions de conducta molt greus, com ara insults, amenaques, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions, es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre, i, per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaran especificades en el reglament de règim intern del centre.

La direcció del centre arrebregarà la informació, i una vegada oïda la comissió de convivència categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre.

- a. Si es proposen mesures educatives correctores per a alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.
- b. Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades en l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran a l'article 43 del decret.

4. Mesures de suport.

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als serveis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els serveis socials municipals, els serveis especialitzats d'atenció a la família i la infància (SEAFI), les unitats de prevenció comunitàries (UPC), les unitats de conductes addictives (UCA), els centres de salut. En aquests casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

Alumnat amb alteracions greus de conducta

Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor. D'acord amb la Classificació Internacional de Malalties CIM-10, publicada per l'OMS, aquestes alteracions greus

de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissocial en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions del son, conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol, o alteracions de la conducta alimentària, entre d'altres. Es caracteritzen per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència i per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiars o socials. Aquest comportament té repercussions negatives per a l'alumnat que el pateix i per al medi en què desenrotlla la seua vida: família, escola, oci... Els seus comportaments van més enllà dels límits tolerables i les conductes impedeixen a la persona tindre un procés d'adaptació i desenrotllar tot el seu potencial adequadament.

En l'àmbit educatiu, aquests alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requereixen aprenentatges i recursos excepcionals.

B) Procediment d'intervenció específic.

1. Detectar i comunicar.

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta una alteració greu de la conducta, si és possible, i sempre que no estiguem a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas el director, el cap d'estudis o el cap de personal dels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. Intervenció d'urgència.

Si la situació de crisi continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. Mesures d'intervenció específiques.

- a. Comunicació de la intervenció a la família. La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la revisió de l'avaluació social i psicopedagògica de l'alumne.
- b. Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal dels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, recopilarà informació sobre la intensitat, duració, freqüència i context en què apareixen aquestes conductes en l'alumne.
- c. Avaluació psicopedagògica. Es realitzarà o revisarà l'avaluació social i psicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització dels suports i les coordinacions externes necessàries.
- d. Sol·licitud de mesures de suport. La direcció del centre podrà sol·licitar

mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els serveis socials municipals, el servei especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), la unitat de prevenció comunitàries (UPC), la unitat de conductes addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions especialitzades.

- e. Recursos complementaris. La direcció del centre podrà, a més, sol·licitar recursos extraordinaris en la convocatòria anual de recursos personals complementaris d'Educació Especial regulats en l'Orde de 16 de juliol de 2001 per a Educació Infantil i Primària, i en l'Orde del 14 de març de 2005 per a Educació Secundària.
- f. Mesures educatives correctores i disciplinàries. La direcció del centre, una vegada analitzada la situació i valorat el pla d'intervenció proposat per a l'alumne, aplicarà les mesures correctores i disciplinàries que estime convenientes i respectarà la regulació del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

C) Comunicació de les incidències.

- a. La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c. Si la situació s'agreuja o sobrepasa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent.

D) Comunicació a famílies i representants legals de totes les persones implicades

- a. S'informarà les famílies dels implicats de les mesures i actuacions de caràcter individual adoptades, i també de les de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell i centre educatiu, preservant sempre la confidencialitat absoluta en el tractament del cas.
- b. Totes les mesures correctores i disciplinàries previstes en els articles 36 i 43 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, hauran de ser comunicades formalment als pares, mares o tutors de l'alumnat menor d'edat.
- c. Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares o tutors de l'alumne i aquests la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que la conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

D) Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX III: Maltractament infantil

El maltractament infantil es defineix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de dèu anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amence l'adequat desenvolupament del xiquet. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar.

Protecció en l'àmbit escolar

Els quatre escalons de protecció de la població infantil són els pares, els ciutadans, els professionals de les administracions i l'entitat pública competent en matèria de protecció infantil.

L'àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat dels xiquets i adolescents de la comunitat, i és el lloc on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menors que pateixen el maltractament en l'àmbit familiar en edats primerenques, l'escolarització els permet trencar amb l'aïllament social en què l'han patit.

Gravetat i presa de decisions

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat que torne a repetir-se (nivell de risc) si no es prenen les mesures de protecció oportunes.

Un cas serà greu si corre perill la integritat física o psicològica del menor (existència de palisses, castics físics forts, sospita d'abús sexual, etc.), si el xiquet és un bebé o té menys de cinc anys, o si pateix una discapacitat que li impedeix autoprotegir-se o demanar ajuda. La urgència determinarà el tipus d'actuació del professional de l'educació, el protocol que es posarà en marxa i la prioritat del cas.

L'avaluació exhaustiva correspon als serveis socials o al servei de protecció de menors.

Protocol d'actuació davant d'una situació observada de maltractaments i desprotecció del menor

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicarà a l'equip directiu.

2. Actuacions immediates.

Després d'aquesta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor de l'alumne afectat i el personal dels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

3. Notificació.

L'equip educatiu emplenarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del personal dels serveis psicopedagògics escolars o del personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu.

4. Comunicació de la situació.

- a. La direcció del centre enviarà l'original del full de notificació als serveis socials municipals de la localitat on resideix el menor, n'arxivarà una còpia en l'expedient de l'alumne i en remetrà una altra a la direcció general competent en matèria de protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social.
- b. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c. Si la situació s'agreuja i sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
- d. La comunicació a la família es realitzarà una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

Procediment d'urgència

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als serveis d'urgència de l'hospital més pròxim.

2. La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà:

– El full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social.

Per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal s'utilitzarà el model que es troba en l'annex VII d'aquesta orde.

3. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i tipus d'intervenció.

L'enllaç de la pàgina web de Benestar Social és: <http://www.bsocial.gva.es/va/web/menor>.

ANNEX IV: Violència de gènere

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre elles pel fet de ser-ho. Aquesta violència comprén qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o

que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudi o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona. Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere.

Tipus de violència de gènere

- a. **Violència física:** és qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany. Aquests actes de violència física contra la dona poden ser exercits per hòmens amb els quals tinga o haja tingut relacions de parella, o per hòmens del seu entorn familiar, social i laboral.
- b. **Violència psicològica:** és tota conducta que produísca desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat. Aquests comportaments poden ser exercits per qui siga o haja sigut el seu cònjuge o per qui estiga o haja estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència. A més a més, tindran la consideració d'actes de violència psicològica contra la dona els exercits per hòmens en el seu entorn familiar, social i laboral.
- c. **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos per al benestar físic o psicològic de la dona i dels seus fills, o la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit de la convivència de parella.
- d. **Violència sexual i abusos sexuals:** és qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprén qualsevol imposició, per mitjà de la força o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual, amb independència que l'agressor tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.

Protocol d'actuació davant d'una situació de violència de gènere

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

- a. **Recollida d'informació.** Després d'aquesta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor de l'alumne afectat, amb els serveis psicopedagògics escolars o amb el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.
- b. **Actuació.** En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requereix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considera necessari,

s'establirà comunicació amb el servei especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

- c. Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguin alumnes del centre, oïda la comissió de convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

2. Comunicació de la situació.

- a. La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b. En el cas que la incidència pugui ser constitutiva de delictes o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal utilitzant l'annex VII d'esta orde. Aquesta comunicació s'adreçarà a la sala de la Fiscalia que corresponga:
  - 1) Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.
  - 2) Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
  - 3) Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
- c. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

- a. La direcció informarà les famílies dels implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.
- b. Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-ho a les forces de seguretat.
- c. Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares o tutors de l'alumne i aquestos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que la conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX V: Agressions al professorat o al personal d'administració i serveis

Definició

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o serveis, tal com queden arreplegats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari

Aquest protocol d'actuació està adreçat als equips docents, al personal d'administració i al personal que preste serveis als centres docents públics o als centres privats concertats no universitaris de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de les seues funcions.

Protocol de protecció, assistència i suport al professorat davant d'agressions, com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions

1. Detecció i comunicació de la incidència.

- a. Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de serveis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre.
- b. Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delictes o de falta, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, del jutjat de guàrdia, o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
- c. El professorat o el personal d'administració i serveis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector de zona elaborarà un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'eleva a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
- d. La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del comunicat d'assistència mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.
- e. El director notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.
- f. La direcció del centre realitzarà tots els tràmits previstos en aquest protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal.

La Direcció General de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licite assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic,

l'informe a què es refereix l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat. L'esmentat informe indicarà si es compleixen els requisits previstos en la llei mencionada perquè la persona sol·licitant pugui rebre l'assistència de l'Advocacia General. La direcció general traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució.

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada.

La facultat concedida a la persona interessada per aquest article no menyscabava el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que aquest li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada Llei 10/2005.

ANNEX VI: Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produeixen fora del centre

Actuacions en general

Segons s'arregla en l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols d'assetjament i ciberassetjament escolar, i de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident (insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere), si aquestes situacions es produeixen fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les realitzades fora del recinte escolar però que estiguen motivades per la vida escolar o directament relacionades amb aquesta. Els casos seran tractats d'acord amb el reglament de règim intern de cada centre.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre

1. En el cas de violència de gènere fora del centre, se seguirà el procediment de l'annex IV d'aquesta orde. En aquest cas, si la persona que pateix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podran utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per a la comunicació de la situació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors.

2. Davant la situació descrita al punt anterior, la comunicació a la família es realitzarà només després de les actuacions que s'arreglen en els apartats 2.b i 2.c, amb els quals s'informaran les autoritats competents.

Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, en l'entorn escolar

L'acord de col·laboració per a la millora de la convivència i de la seguretat escolar entre la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, seguirà el procediment següent:

- a. La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les Forces de Seguretat de l'Estat competents.
- b. Quan es produïska una situació de conflicte que estiga relacionada amb

problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arrebplegarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, que està disponible en http://www.cece.gva.es/eva/docs/convivencia/entorn_escolar.pdf, i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic convivencia@gva.es.

- c. La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.
- d. La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informará el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada direcció general informará també d'aquesta circumstància.

ANNEX VII: Model de comunicació al ministerio fiscal

 GENERALITAT VALENCIANA	MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE I QUE PODEN SER CONSTITUTIVES DE FALTA O DELICTE PENAL MODELO DE COMUNICACIÓN AL MINISTERIO FISCAL DE CONDUCTAS GRAVEMENTE PERJUDICIALES PARA LA CONVIVENCIA EN EL CENTRO Y QUE PUEDEN SER CONSTITUTIVAS DE FALTA O DELITO PENAL	
A DADES DEL CENTRE / DATOS DEL CENTRO		
Codi del centre / Código del centro	Nom del centre / Nombre del centro	
Localitat / Localidad	Província / Provincia	Telèfon / Teléfono
B DADES DE QUI REALITZA LA COMUNICACIÓ / DATOS DE QUIEN REALIZA LA COMUNICACIÓN		
DNI	Nom / Nombre	Cognoms / Apellidos
Càrrec que exercix en el centre / Cargo que desempeña en el centro		
Fax	Telèfon de contacte / Teléfono de contacto	Correu electrònic / Correo electrónico
C INFORME / INFORME		
<p>El dia _____ de _____ de l'any _____ s'ha produït la incidència que a continuació es descriu. La direcció del centre considera que hi ha una conducta greument perjudicial per a la convivència en el centre i que pot ser constitutiva de falta o delictes penal. En compliment de l'article 44 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, es comunica al Ministeri Fiscal.</p> <p><i>El día _____ de _____ del año _____ se ha producido la incidencia que a continuación se describe. La dirección del centro considera que existe una conducta gravemente perjudicial para la convivencia en el centro y que puede ser constitutiva de falta o delito penal. En cumplimiento del artículo 44 del Decreto 39/2008, de 4 de abril, del Consell, se comunica al Ministerio Fiscal.</i></p>		
D DESCRIPCIÓ DE LA INCIDÈNCIA / DESCRIPCIÓN DE LA INCIDENCIA		
<p>(En la descripció han de constar els noms de l'agressor i la víctima i les adreces dels seus domicilis)</p> <p><i>(En la descripción deben constar los nombres del agresor y la víctima y las direcciones de sus domicilios)</i></p>		
E MESURES CAUTELARS ADOPTADES PEL CENTRE / MEDIDAS CAUTELARES ADOPTADAS POR EL CENTRO		
<p>La incidència ha sigut comunicada al registre central del PREVI</p> <p><i>La incidencia ha sido comunicada al registro central del PREVI</i></p> <p>_____, _____ de _____, de _____</p>		
<p>Firma _____</p>		
<p>Les dades personals que conté l'imprés podran ser incloses en un fitxer perquè siguin tractades per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, fent ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, i es podrà dirigir a qualsevol òrgan seu per a exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm: 298 de 14 desembre de 1999).</p> <p><i>Los datos personales que contiene este impreso podrán ser incluidos en un fichero para su tratamiento por la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, en el uso de las funciones propias que tiene atribuidas en el ámbito de sus competencias, pudiendo dirigirse a cualquier órgano de la misma para ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición, según lo dispuesto en la Ley Orgánica 5/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal (BOE núm: 298 de 14 de diciembre de 1999)</i></p>		

(1/3) EXEMPLAR PER A LA FISCALIA / EJEMPLAR PARA LA FISCALIA

MP031754

CECD - SDGITE

DIN - A4

IA - 18651 - 01 - E

MINISTERI FISCAL / MINISTERIO FISCAL. FISCALIA / FISCALÍA _____

PROVÍNCIA / PROVINCIA _____

07/07/14

